

Naša naloga — ceneje proizvajati

CILJE STABILIZACIJSKE POLITIKE LAHKO DOSEŽEMO, ČE PRI NJIHOVEM URESNIČEVANJU AKTIVNO IN NEPRESTANO SODELUJEMO VSI

Zveza komunistov je pritegnila velik del članstva in delovnih ljudi k izpolnjevanju pomembnih nalog ekonomske stabilizacije.

Predvsem je pomembno to, da se povečuje število organizacij združenega dela, v katerih resno analizirajo stanje, iščejo notranje rezerve, usmerjajo se na boljše organizacijo dela, povečanje produktivnosti, smotrnejše poslovanje in varčevanje.

Uresničevanje letošnje resolucije o ekonomski politiki je resna in trajna naloga, ki je sestavni del akcije v delovnih organizacijah, družbenopolitičnih skupnostih in družbenih organizacijah. Cilje stabilizacijske politike lahko dosežemo, če pri njihovem uresničevanju aktivno in neprestano sodelujemo. Vsak mora prispevati svoj delež in začeti akcijo predvsem pri sebi. Ne le, da se tega zavedamo, temveč moramo tudi uresničiti svoje dolžnosti. Nahajamo se v obdobju neposrednega izpolnjevanja nalog.

Naša proizvodnja postaja vedno dražja. Naloge nas vseh in vsakega posebej so, odkrivanje vzrokov povečevanja lastne cene izdelkov. Na podlagi temeljite analize in ocene stanja izdelajmo načrt povečevanja produktivnosti, kako najboljše izkoristiti proizvodne kapacitete, zmanjšati stroške poslovanja, kako varčevati, povečati delovno disciplino, zmanjšati zamude z dela in neupravičene bolezenske izostanke.

Nekateri predčasno zapuščajo delovna mesta.

Mnogi prihajajo prej in ostajajo dalj časa, da bi izpolnili proizvodne naloge. Pri delu ne smemo dopustiti brezbrizja neodgovornosti in nediscipline. Samokontrola pri izvajanju vseh delovnih operacij nam bo omogočala zmanjšati izmet izdelkov. Racionalno izkoriščanje surovin z zmanjševanjem odpadkov nam lahko da visoke prihranke. Ne pozabimo na izkoriščanje električne in toplotne energije. Izključimo električni tok, da nam ne bodo gorele žarnice pri dnevni svetlobi.

Zaradi zmanjševanja uvoza in pomanjkanja surovin razmišljamo že pri snovanju proizvodnega programa na uporabo domačih materialov. Nadomeščajmo drage s cenejšimi. Izdelava orodij in rezervnih delov v lastnih obratih nam bo zniževala potrebo po deviznih finančnih sredstvih. Vse službe v pripravi proizvodnje nam lahko omogočijo racionalnejše delo z uvajanjem novih tehnoloških postopkov. Vzdrževalni obrati s svojo delovno pripravljenostjo ob vsakem času, bodo zmanjšali zastoje v proizvodnji. Hitro ukrepanje in preprečevanje proizvodnih problemov, predvsem pa pripravljenost vodilnih delavcev ter sodelovanje med posameznimi službami pri odpravljanju napak nam bo dalo pozitivne rezultate.

Posebno skrb posvetimo varčevanju materiala. Na mnogih mestih v obratih vidimo različne vrste materiala raznih sestavnih delov, ki so bili pri delu ali transportu

poškodovani ali odvrženi. Zavedajmo se, da je vse to denar, ki leži neizkoriščen.

Iz kratke analize je razvidno, da so na razpolago še neizkoriščena sredstva. Stalno si postavljajmo vprašanja, ali res ni mogoče delati drugače — ceneje?

Mnogokrat kritiziramo negativne posledice nesposobnosti in neznanja, in to prevračamo na sistem samoupravljanja, ustvarjamo dvome in nezaupanje o sposobnostih

delovnih ljudi, ki uspešno obvladujejo težave in probleme. Nekateri se ne bodo sprijaznili s takimi ukrepi. Borimo se proti neodgovornosti in izpolnjevanju dolžnosti. Zavedajmo se, da bomo z lastnimi silami napravili vse, da izkoristimo notranje rezerve in znižamo stroške proizvodnje.

Ključ k stabilizaciji je torej v povečanju produktivnosti dela, ekonomičnosti, gospodarjenja in kakovosti proizvodnje.
Jože Gros

Program proslave 25-letnice samoupravljanja 6. septembra

Ob 10. uri slavnostno zasedanje Skupnega delavskega sveta, delavskih svetov TOZD in drugih organov upravljanja v avli osnovne šole »Heroja Bračiča« v Bistrici

ob 12. uri modna revija ob paviljonu NOB v Trziču

ob 14. uri tovariško srečanje delovnih ljudi organizacije združenega dela PEKO v parku BPT.

PROGRAM PRIREDITEV V OKVIRU VII. TRADICIONALNE ŠUŠTARSKNE NEDELJE

Petek, 5. septembra

ob 17. uri otvoritev razstave obutve PEKO

ob 18. uri modna revija obutve PEKO

ob 20. uri izpiti čevljarjev po cehovskem običaju

Sobota, 6. septembra

od 8. do 17. ure razstava obutve PEKO

ob 12. uri modna revija

Nedelja, 7. septembra

od 8. do 17. ure razstava obutve PEKO

od 8. dalje »Šuštarski semenj«

ob 10. in 14. uri modna revija obutve PEKO

od 14. ure dalje velika šuštarska veselica z bogatim srečolovom.

Razstava in modna revija obutve PEKO bosta v paviljonu NOB.

Prišli smo v tako situacijo, da je vsa naša pozornost usmerjena v boj za stabilizacijo. Stabilizacija je skupna naloga vsakega člana delovne organizacije. Nobenega dvoma ni, da so ukrepi za omejitve uvoza, posebno še uveljavitev vezave uvoza z izvozom prešli ponekod že kritično točko. Prav je, da smo uvedli uvozne omejitve, grešili pa smo tam, kjer trpi škodo proizvodnja. V kritični položaj so prišli tisti proizvajalci, ki nosijo največji del izvoznega bremena, med katere so upravičeno prištevamo.

Trenutne težave naj bi vsaj delno ublažili stabilizacijski programi, oziroma dosledno izvajanje nalog, ki smo si jih zadali. Naša delovna organizacija je trdno sklenjena doprinesti svoj delež k stabilizaciji in splošnemu varčevanju. Na sestankih z delavci po delovnih enotah smo razpravljali predvsem o vprašanju kvalitete. Sklenili smo, da bomo z nadurnim delom v prostih sobotah, po potrebi tudi nedeljah dosegli maksimalno izkoriščanje vseh proizvodnih kapacitet, da bomo lahko izvršili vse pogodbene obveznosti, ki so zaradi pomanjkanja materiala že ogrožene. Prizadevamo si, da bi ob 100% izvršitvi operativnega plana zmanjšali zlasti režijske stroške.

V prvem polletju je naša proizvodnja tekla še zelo uspešno in brez zastojev. Materiale nabavljamo v naprej in nas še niso dosegle uvozne omejitve. Proizvodnja je bila celo višja kot smo pričakovali. Izdelali smo 90.000 parov več obutve kot v istem obdobju preteklega leta, pri istem številu zaposlenih. Izvozili smo 599.124 parov obutve, kar je več kot polovico proizvodnje, po vrednosti pa je to 7 milijonov dolarjev. Razveseljivo je predvsem to, da z izvozom pokrijemo uvoz skoraj dvakrat. Uvoza ne moremo zmanjšati, ker uvažamo surovine in reprodukcijski material, ki ga domače tržišče ne proizvaja v zahtevani kvaliteti. Pri uvozu opreme pa gre za stroje specializiranih proizvajalcev, ki delajo stroje za ves svet.

Po uspešnih rezultatih v prvi polovici leta se nam obeta poslabšanje v sedanjih pogojih. Preskrba z materialom nam povzroča tako resne težave, da si ne upamo sprejemati novih naročil.

Ob srebrnem jubileju samoupravljanja

Naše čestitke

Je čevljarški poklic zapostavljen?

Na razpisana učna mesta in štipendije smo dobili manj prijav kot smo pričakovali

Večkrat se tu in tam sliši, da nam manjka ustreznih strokovnih kadrov in da delovna mesta popolnujemo z delavci, ki nimajo ustrezne izobrazbe in delovnih izkušenj. Da bi čim prej odpravili ali vsaj omilili take trditve, izobražujemo in šolamo mladino na vseh stopnjah ustreznih šol. V ta namen vsako leto zavestno in načrtno razpisujemo štipendije in učna mesta. Letošnja »bera« sicer ni bila najboljša. Kljub tesnem sodelovanju s šolami in zavodom za zaposlovanje v Trzinu na razpis štipendij in učnih mest ni bilo pravega odziva. Kadrovske štipendije ostajajo neizkoriščene. Razlogov je več, pogost razlog pa je tudi ta, da se mladi nočejo vezati s konkretnim štipenditorjem in sprejemati delovnih obveznosti. Tako grede kadrovske potrebe organizacij združenega dela še vedno v razkorak s poklicnimi odločitvami učencev, ki zaključujejo osnovno šolo.

V Trzinu je preteklo leto končalo osnovnošolsko obveznost približno 185 učencev. Kaj od tega se je vključilo v naše podjetje? Za tukajšnjo zaposlitev se je prijavilo 10 učencev in smo vse sprejeli. V poklicno čevljarško šolo bi sprejeli 22 učencem v Trzinu in 10 učencev v Trbovljah. Kandidatov pa je bilo vsega skupaj le 8 in ni bilo kaj izbirati. Ali je čevljarški poklic še vedno zapostavljen? Toda le zakaj? V malokaterem poklicu ozkega profila so delovni pogoji tako dobri kot v čevljarški industriji. Zanimivo pa je, da smo za vseh 13 učnih mest v kovinski stroki dobili dovolj prijav.

In kaj je v letošnjem letu prišlo iz šol? Letos je do sedaj zaključilo šolanje kar razveseljivo število štipendistov in učencev, ki so združili svoje delo v našem podjetju

(podatki brez TOZD Mreža):

- z visokošolsko izobrazbo 1
- z višjošolsko izobrazbo 3 (eden še brez diplome)
- s srednjo šolsko izobrazbo 9
- s poklicno šolsko izobrazbo 16

Pet štipendistov s srednjo šolo in pa tri s poklicno šolo še pričakujemo v septembru, ko bodo opravili popravne izpite. Skupno bo torej prišlo 37 mladih delavcev, ki se bodo morali aktivno vključiti v delo in uveljaviti bodo znanje, ki so si ga pridobili v šoli.

V TOZD Prodajna organizacija MREŽA pa je bilo izučenih 50 učencev, od katerih jih je 33 ostalo dalje v naši prodajni organizaciji kot trgovski

pomočniki. Za ostale pa ni bilo prostih mest, nekateri pa so tudi izstopili, ker so nadaljevali šolanje na drugih višjih šolah.

Vsi se zavedamo, da je za uspešno delo in vodenje potrebno imeti poleg ustrezne šolske izobrazbe tudi delovne izkušnje. Z željo, da bi ti mladi delavci pridobili ustrezno prakso, se morajo najprej potruditi sami, z njimi pa tudi mi vsi in jim z nasveti in navodili pomagati pri opravljanju delovnih dolžnosti. V mislih se povrnimo v tista leta, ko smo kot začetniki pričeli s praktičnim delom, ker bomo le tako imeli pravilno razumevanje za usposabljanje novih delavcev. Če jih ne bomo znali pravilno voditi, bomo tarnali v prazno, zakaj nam primanjkuje ustreznega kadra.

Milka Meglič

Teorija in praksa

V letošnjih šolskih počitnicah smo sprejeli v podjetje 49 praktikantov, ki so morali opraviti obvezno počitniško prakso. Program prakse je sestavljen del učnega načrta. Naša dolžnost je, da učenca ali študenta seznanimo z delom v stroki, s celotno organizacijo podjetja, s poslovanjem in upravljanjem. Smoter šolske prakse je v tem, da dijaki s praktičnim delom dopolnijo teoretično osnovo, ki jo daje šola za bodoči samostojni poklic.

Skoraj vsi praktikanti so bili naši štipendisti.

Poleg teh smo sprejeli tudi nekaj praktikantov, ki niso bili štipendisti, po šolskih obveznostih pa so morali opraviti obvezno prakso.

Srednješolcev je bilo 44, dva študenta iz višjih in trije študentje iz visokih šol. Na podlagi samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka so prejeli nagrade za čas prebit na praksi.

Upamo, da so se naši mladi bodoči delavci dobro počutili v našem kolektivu in da so si pridobili vsaj tisto prakso, ki jo zahteva učni načrt.

Milka Meglič

Prva seja predsedstva koordinacije konference Zveze socialistične mladine Peko

12. avgusta se je sestalo predsedstvo koordinacijske konference zveze socialistične mladine Peko na svoji prvi redni seji.

Najpomembnejša točka dnevnega reda je bila zadolžitev posameznih članov predsedstva.

V času, ko je mladina v tovarni organizirana še v enoten mladinski aktiv, so bi-

le za posamezna področja dela formirane komisije s predsednikom in člani. V nekaterih komisijah je delo že kar v redu potekalo, medtem ko druge svojega dela niso najbolje opravljale, ali pa ga sploh niso.

Zato smo uvedli novost, ki jo predvidevajo tudi naša pravila, da je za posamezno področje zadolžen poverjenik,

ki osebno odgovarja za izvedbo akcij, da analizira posamezno področje in pripravi program dela. Seveda pa bo ta ob akcijah zbral okrog sebe potrebno skupino mladincev. Poleg predsedstva koordinacijske konference bo imela poverjenike tudi vsaka osnovna organizacija. Ti bodo tudi najožji sodelavci poverjenikov pri predsedstvu koordinacijske konference.

Dejavnosti, na katerih bo najbolj temeljilo delo mladinske organizacije in za katere imamo tudi poverjenike, so naslednje: družbeno-ekonomski odnosi, sodelovanje z drugimi družbeno-političnimi organizacijami v podjetju, stanovanjska problematika mladih, izobraževanje ob delu, ljudska obramba in družbena samozaščita, mednarodni odnosi v podjetju, kulturna dejavnost, propaganda in zabava, športna tekmovanja in prireditve, rekreativna dejavnost.

V nadaljevanju seje smo obravnavali delegatske odno-

se med osnovnimi organizacijami in koordinacijsko konferenco ter obratno. Poudarili smo pomembnost teh odnosov za uspešno delo vsake sredine.

V tretji točki dnevnega reda smo pripravljali predloge za organizacijo izleta, ki bo v začetku jeseni. Predloge za izlet bodo obravnavale vse osnovne organizacije, na naslednji seji predsedstva koordinacijske konference pa se bo izoblikoval končni cilj izleta.

Ker je bila seja predsedstva koordinacijske konference neposredno pred 15. avgustom, Dnevom graničarjev, smo se na seji domenili tudi o podrobnostih obiska pri graničarjih v karavli »Kokrškega odreda« na Ljubelju. Sedaj lahko povem že tudi to, da je obisk lepo uspel, toliko gostov ni bilo v karavli že nekaj let nazaj, česar so bili vojaki zelo veseli.

Nika Perko

Pismo uredništvu

Prosimo pojasnila in odgovora v Celjarju.

V samoupravnem sporazumu piše, da dobi vsak delavec 200 din mesečno za prehrano med delovnim časom. Če kupiš malico v bifeju tega regresa nimaš. Regres na račun malic se porabi največ za kosila. Malica stane brez naročila veliko več kot kosilo, ki je samo 6 din in se ga poslužujejo v veliki večini delavci, ki niso pri Peku in s tem se porabi regres namenjen za prehrano malic med delovnim časom.

Delavke šivalnice

Sindikalna lista za leto 1975 določa v 20. točki regres za prehrano med delom, kjer posebno poudarja, da se mora zagotoviti organizirana in regresirana prehrana med delom, lahko tudi pogodbeno z ustreznim obratom družbene prehrane. Le za organizirano prehrano je udeležba regresa v ceni prehrane lahko največ 200 din na delavca mesečno. Če pa te organizirane prehrane ni, znaša regres za prehrano med delom 100 din na delavca mesečno.

Regres se ne sme izplačevati v gotovini, v kolikor pa se uporabljajo vrednostni bo-

ni mora biti veljavnost bonov omejena na tekoči mesec.

Naši samoupravni sporazumi o razporejanju dohodka, delitvi sredstev za osebne dohodke, o nadomestilih in prejemkih določajo v poglavju XI., točka 7 Regres za prehrano med delom, da znaša regres za organizirano prehrano med delom na delavca največ 200 din mesečno. O višini, načinu in obliki izplačila pa določajo delavski sveti na predlog izvršnih odborov.

Dosedanja praksa do sprejetja samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka, delitvi sredstev za osebne dohodke, o nadomestilih in prejemkih z dnem 1. 7. 1975 je bila taka, da se je regresiral vsak topel obrok, delavci, ki pa toplega obroka ne jedo, pač niso uporabili regresa. Namen regresa za prehrano je povečati število delavcev, ki bi med delom užili vsaj en topel obrok, kar pa naša delovna organizacija s sedanjo prakso tudi izvaja.

Delavski sveti TOZD-ov bodo razpravljali že o ustaljeni praksi regresiranja in odločili če je način izplačevanja regresa v skladu s sindikalno listo in seveda obravnavali pri tem tudi vprašanje naslovljeno na uredništvo Celjarja.

Pravna služba

V vrsti za malico — topli obrok

Slovinci smo skoraj svetovni prvaki

Alkoholizem – družbeno zlo

V drugem nadaljevanju članka Alkoholizem – družbeno zlo, bi bralce želela seznaniti z omenjenim problemom v Sloveniji.

Znano je, da so Slovenci že od nekdaj preveč pili. Pred kakimi 100 leti je bilo v Sloveniji za tretjino več vinogradov kakor danes. Pilo se je največ vino. Okrog leta 1880 se je razpasla trtna uš in uničila precejšen del vinorodnih površin, zato se je čedalje bolj širilo žganje. Poraba koncentriranih (žganih) alkoholnih pijač pa se še vedno dviga. Na sploh je v zadnjem času poraba alkohola dosegla zelo visoko stopnjo. Statistika nam pove, DA V SLOVENIJI ZNAŠA PORABA ČISTEGA (100%) ALKOHOLA NA PREBIVALCA ŽE 15 l. S tem smo prekosili vse države v svetu – razen Francije (19,8 l). Medtem ko je v Franciji tržišče porabe alkohola pri vinu – 16,5 in 2,3 l v obliki žganih pijač, je pri nas prav obratno. Na vino pride le 2,75 l, na pivo 0,7 l in na žgane pijače 12 l čistega alkohola na prebivalca.

O številu alkoholikov v Sloveniji sem pisala v prejšnji številki, v tej pa naj omenim pojav, ki zbujajo pri nas posebno skrb: ČEDALJE VEČ JE ALKOHOLIZMA MED MLADIMI. Če k temu prištejemo še precejšnjo mero odhajanja mladih v tujino, nizko natalnost (število rojstev) in razne druge oblike zasvojenosti, se ne moremo ustavititi zli slutnji, da slovenskemu narodu grozi v bližnji bodočnosti hudo nazadovanje.

V prvem povojnem času se po Sloveniji ni nihče organizirano ukvarjal s problematiko boja proti alkoholizmu. Šele leta 1954 je glavni odbor Rdečega križa Slovenije imenoval komisijo za boj proti alkoholizmu. Pozneje so ustanovljali podobne komisije pri občinskih in tedaj okrajnih odborih RK. Danes so ustanovljeni občinski odbori za boj proti alkoholizmu in norkomanijam, v republiškem merilu pa republiški koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomanijam, v katerem so zastopane številne družbeno-politične organizacije pa tudi nekatere strokovne institucije, ki se s temi problemi ukvarjajo.

Po letu 1960 se je v Sloveniji začelo z omenjenim problemom ukvarjati več centrov oziroma oddelkov za zdravljenje alkoholikov in sicer: Center za zdravljenje in preprečevanje alkoholizma ŠKOF-LJICA, ki je prvi začel z delom po načelih vsestranske socialno-psihotrične obravnave. Na takih načelih sta dr. Rugelj in dr. Jakopič v zadnjem letu ustanovila na polikliniki v Ljubljani tudi več DISPANZERSKIH SKUPIN, v katerih se ambulantno

zdravijo alkoholiki. Sestajajo se enkrat tedensko.

Zdravljenje alkoholikov je organizirano tudi v nevropsihiatričnih oddelkih VOJNIK in ORMOŽ, v psihiatrični bolnici IDRIJA in v psihiatrični bolnici BEGUNJE (tu se zasnova zdravljenja razlikuje od ostalih centrov – v procesu zdravljenja alkoholizma

družinska in delovna okolica nista toliko aktivirani kot drugje).

Vsi centri ustanavljajo klube zdravljenih alkoholikov, kjer le-ti s svojo abstinenco

in rehabilitacijo ter z delom, prispevajo k temu, da se stališča glede alkohola, alkoholizma in alkoholikov spreminjajo tako v družini kot v neposredni delovni skupini ter v širšem družbenem okolju. Tako to okolje polagoma »doreva« za sprejemanje in izvajanje raznovrstnih kompleksnih ukrepov za preprečevanje alkoholizma ter za zdravljenje in rehabilitacijo alkoholikov.

Posledice alkoholizma povzročajo take težave in probleme v številnih dejavnostih, da bi se zanje morali bolj pozanimati ljudje različnih poklicev in strok, tako zdravstveni delavci – ker povzročajo bolezen posameznika in družbe, pravniki – ker povzročajo asocialno vedenje, ekonomisti – ker negativno deluje na gospodarsko stopnjo družbe, pedagogi – ker slabo vpliva na vzgojo, družbeni delavci itd.

Posebno so za alkoholizem in težave, ki jih povzročajo zainteresirani alkoholiki sami ter njihovi svojci. Gre za bolnike, ki imajo vsekakor veliko praktičnih izkušenj o boleznih (alkoholizmu), a niso zmožni, niti ne vedo, kako bi si lahko pomagali. Podobno je tudi s člani iz družin alkoholikov, ki na lastne oči gledajo propadanje svojih dragih, pa ne vedo, kako bi jim uspešno pomagali pri zdravljenju njihove bolezni, niti ne, kako bi pomagali pri zdravljenju vseh težkih družinskih, gospodarskih in drugih socialnih težav, ki spremljajo alkoholika in njegovo družino.

M. M.

Srečanje mladina – graničarji

Tudi letos je bilo na dan graničarjev – 15. avgusta srečanje mladine PEKO z vojaki karavle »KOKRŠKEGA ODREDA« na Ljubelju. Mladin-

čarjema, ki sta izgubila življenje v snežnem plazu.

Srečanja so se udeležili tudi predstavniki osnovne organizacije sindi-

ci so čestitali graničarjem ob njihovem prazniku in položili venec k spominski plošči tragično preminulima grani-

kata PEKO, Skupščine občine Trzič, postaje milice in drugih družbenopolitičnih organizacij občine Trzič.

Volilci – delegati

Redni letni kolektivni dopust – oddih je za nami. Za mnoge je s tem bil dopust zaključen. Tistim pa, ki so v času kolektivnega dopusta morali iz nujnosti oziroma potreb opravljati delo na svojem delovnem mestu, se jim je sedaj verjetno že tudi ta oddih iztekel. Tako torej smo oziroma bomo vsi z okrepljenimi močmi stopili v vsakdanji delovni ritem.

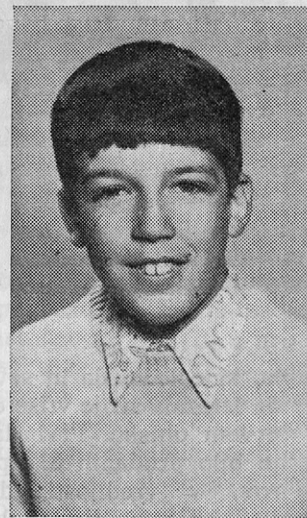
Vemo, da so pred nami dnevi polni nalog, ki jih moramo opraviti. Saj so se nabrale naloge v družbenopolitičnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, v organizacijah združenega dela, TOZD-temeljnih organizacijah združenega dela, pač povsod, kjer so ljudje z raznovrstnimi željami in iniciativami.

Upamo, da boste pokazali veliko razumevanja in vsi prisluhnili tem nalogam. Zavedati se namreč moramo, da smo vsi ena celota, ena družba. Da vsaka taka naloga, vprašanje prizadeva slehernega v delovni skupnosti, kot tudi občana v krajevni skupnosti, družbenopolitični skupnosti. Le v skupnem delu, odločanju se najde najpraviše rešitev teh vprašanj. Saj je cilj naše družbe, cilj našega družbenopolitičnega sistema tak, da smo vsi vključeni v ta naš sistem, v

reševanje teh nalog. Od nas vseh je odvisno kakšen bo naš družbeni standard, na kakšni lestevici bo naš gospodarski in družbeni razvoj. Zato ne smemo biti prav do nobenih vprašanj – odločitev brezbrizni. Delegati – vaša naloga je, da prisluhnete svojemu krogu (mnenjem in željam neposrednih proizvajalcev), saj so vas le-ti izvolili in da njih probleme, mnenja prenesete dalje – do mesta, kjer se določena vprašanja – problemi rešujejo.

Tako na primer so v obravnavo dani akti zdravstvene skupnosti. Ti akti prizadevajo slehernega prebivalca – občana. Saj so v njih določene pravice zavarovanca oziroma pravice do zdravstvenega varstva. Torej pri obravnavanju takih aktov ne smemo biti pasivni. Prvič – nujno je, da smo seznanjeni z njihovimi vsebino, drugič pa so pri obravnavanju vedno dobrodošle vzpodbude, iniciative in pripombe, vedno velja rek »več glav več ve« in pa, da so odločitve zares pretehtane, da so le-te izbrane najboljše, da so usklajene z našimi željami. Zato bodimo vsi vedno budni in prizadevni, da torej s svojo aktivnostjo za naš »boljši jutrišnji dan«.

A. A.

V spomin Iztoku Horvatu

V petek dopoldne nas je presunila žalostna vest, da je umrl Iztok Horvat, učenec II. letnika poklicne šole.

Še ni dolgo tega, ko je vesel, srečen užival svoj dopust na morju. Nesrečno naključje je hotelo drugače. Čeprav težko poškodovan, smo še vedno upali, da ga bodo zdravniki rešili najhujšega – žal kruta usoda je preprečila naše želje.

Komaj šestnajst pomladi je štel. Bil je na pragu življenjskega poklica in ni mu bilo usojeno, da bi svoj cilj dosegel in se strokovno vključil v skupno graditev proizvodnega procesa v naši socialistični družbi.

Dragi Iztok. Tvojim prijateljem, sošolcem in sodelavcem boš ostal v trajnem spominu.

Prvi dnevi prodaje v Peko

»Peko« hiša obutve v Mariboru že služi svojemu namenu. V njej se od 9. avgusta dalje ogleda ponudbo naših čevljev in drugih proizvodov vsak dan nekaj tisoč mariborskih potrošnikov. Pa ne samo mariborskih, veliko jih je iz drugih mest vzhodnega dela Slovenije in pa iz sosednje Avstrije. In kaj privablja množico potrošnikov v to hišo?

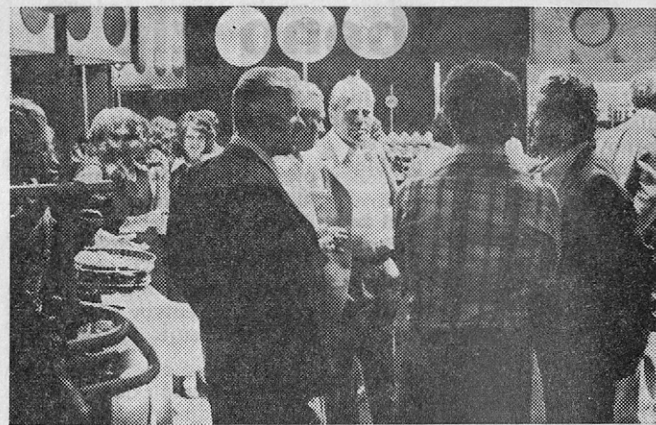
Spremljajmo potrošnika od vstopa v našo trgovino pa do II. nadstropja. Na eni izmed fotografij vidite vhod v hi-

ziven notranjega prodajnega prostora hiše. Taka prodaja se opravlja v pokritih vozičkih; v času predšolske sezone se bodo tu prodajali telovadni copati, v poletni sezoni razni natikači in drugo cenejše blago, ki se kupuje v večjih količinah.

V pritličju je bila v prvih dneh prodaje organizirana prodaja moških in ženskih vzorcev naše proizvodnje in otroških vzorcev Cicibana iz Mirna pri Gorici. Dostopne cene in pa sama radovednost je prve dni privabila množico ljudi, ki je kupova-

kliških čevljev, če pa že otrok ne potrebuje čevljev, pa jim mamice ali očetje lahko kupijo lesono igračo Cicibana iz Mirna. To so lepo oblikovani vlakci, ladjice itd., ki jih je možno razstaviti in otrok jih zopet sestavi. Ker na trgu sedaj vlada prava predšolska mrzlica nakupovanja, smo jo izkoristili tudi v naši hiši obutve, tako da se lahko tu kupi šolska torba, telovadni in tenis copati, za doma pa bolj udobne copate drugih vrst.

Dvigalo še ni v obratovanju, pa se dvignemo v

Z otvoritve

li vseh čevljev, ki so na zalogi v posameznih številkah.

Tako se npr. model, ki je na razpolago v celotnem sortimentu, nahaja na stojalu z velikostno št. 36, potem na stojalu, ki je označen z velikostno št. 37 itd. Vsako stojalo je vidno označeno z velikostno številko, ki ustreza velikostni številki čevljev, ki so zloženi na njem. Potrošnica si samo poišče svoje stojalo, potem pa lahko izbira

in izbira. Pomembno pri taktiki take prodaje je, da prodajalec pristopi k potrošniku pravi trenutek, ne prezgodaj, ko potrošnik še ni dobil pregleda nad ponudbo in ne prepozno, ko se je že vsega naveličal in pričakuje nasvet prodajalca, če se sam ne more odločiti. Prodajalec tudi ni več tisti, ki na prodajno mizo prinese potrošniku enega ali več modelov, odvisno pač od njegove volje, sedaj je v prvi vlo-

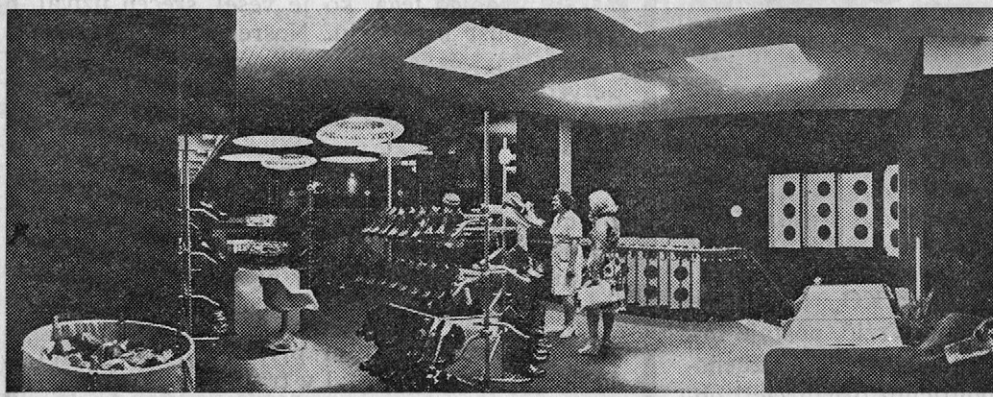

Vhod — zunanost hiše obutve

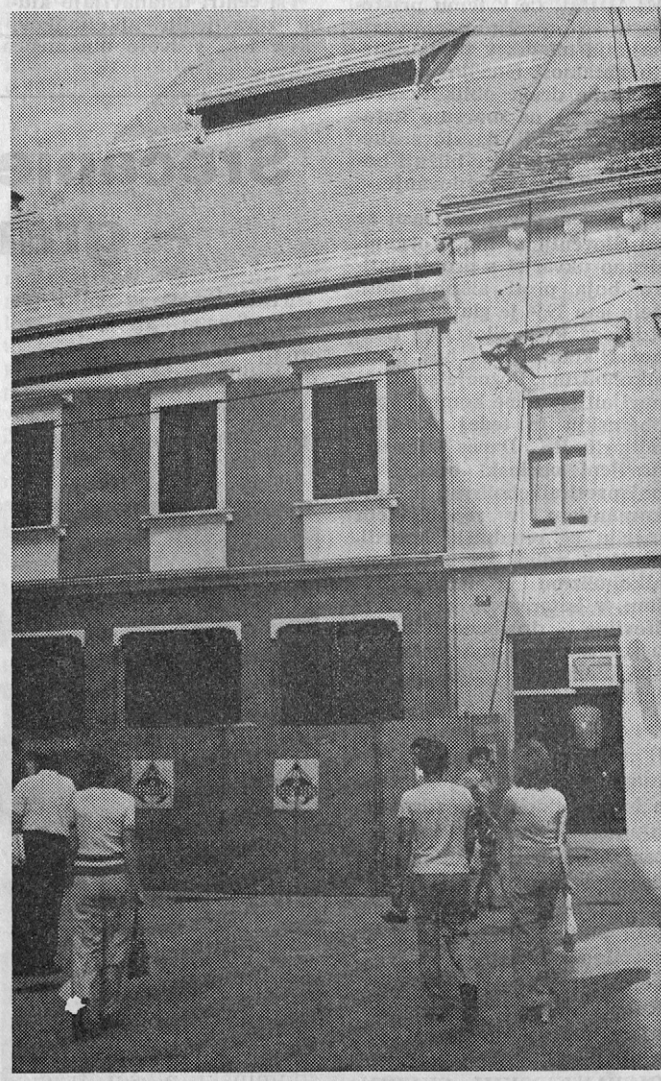
šo. Sestavljajo ga ena glavna in dve stranski izložbi. Pomembno pri tem je, da je ta prostor pokrit, obenem pa dostopen potrošniku tudi v času, ko hiša ni odprta, da si lahko ogledujejo izložbe, lahko se izkorišča tudi za prodajo »na ulici«, to je

la, ki ogledovala in seveda izražala svoje vtise ob prvem obisku. Prvi dan je bilo prodanih 637 parov, v vrednosti din 10.289.975 S din. Poleg vzorcev pa se v otroškem oddelku lahko kupi od baby copatk za najmlajše do fantovskih in de-

prvo nadstropje, kar po stopnicah. Tu kraljujejo predstavnice nežnega spola. Ponudba čevljev je razstavljena na predizbirnih stojalih, katerih dve vidite na fotografiji, ki prikazuje prvo nadstropje. Teh stojal je toliko, da so na njih razvrščeni mode-

II. nadstropje — moška obutev

Pod strmo streho se skriva II. nadstropje

Poslovni rezultati I. polugodišta 1975

Prvo polugodište ove godine već je iza nas. U tom razdoblju pre svega zaključena je proletoletna sezona i ovim putem će nama poslovni rezultati, koje ćemo u ovom članku pokušati nekoliko razraditi, pružiti i realnu sliku uspešnosti naših ukupnih zalaganja počev od postavljanja kolekcije, pripreme, organizacije i toka proizvodnje do konačne prodaje naših radnih učinaka.

Osnovne karakteristike ovog razdoblja jesu u tome, da se proizvodnja u svim OOUR kretala prema predviđenim programima, u porastu produktivnosti u celini, u uspešnoj prodaji u zemlji i u inostranstvu ali su ipak uprkos svim zalaganjima i sorazmerno visokim uštedjevinama u proizvodnji konačni finacijski efekti niži.

Da vidimo poslovanje u prvom polugodištu!

I. Opšti podaci

U tom razdoblju naša radna organizacija nije bitno menjala organizacioni oblik rada i sve četiri proizvodne OOUR i OOUR MREŽA, koja ima u svom programu celokupnu prodaju OUR redovno su radile a za zajedničke poslove odgovarala je Zajednica zajedničkih službi uključujući u svoje područje i sve pogone održavanja.

Medjusobno poslovanje izvodilo se u smislu samoupravnog ugovora u udruživanju u OUR, godišnjeg poslovnog ugovora sezonskim unutrašnjim normativima i skladno s ostalim opštim aktovima i ugovorima.

U radnoj organizaciji bilo je prosečno zaposlenih 2.572 radnika dok je u početku godine bilo u redovnom radnom odnosu 2.536 radnika. Povećanje iznosi dakle 1,4 %. Po OOUR prosek je bio:

u OOUR OBUČA 973 radnika, u OOUR PUR 119 radnika, u OOUR GUMOPLAST 103 radnika, u OOUR TRBOVLJE 300 radnika, u OOUR MREŽA 597 radnika, Zajedničke službe 480 radnika.

U proizvodnim OOUR bilo je u prvom polugo-

dištu izplaćenih 2.104.894 radnih sati što je za 1,3 posto više nego u istom razdoblju prošle godine. Povećanje plaćenih proizvodnih sati iznosilo je 2,2 %, režijskih časova 2,1 %, plaćenih odsutstva i praznici snizili su se za 12,2 % i time povišanje režijskih časova iznosi samo 0,1 % a u ukupnoj strukturi iznos je 43,4 % prema 44 % u istom razdoblju prošle godine. Bolovanje do 30 dana povećala su se od prošlogodišnjih 3,15 % svih časova na ovogodišnje 3,94 % što znači iznos stvarno izgubljenih radnih sati u povećanju za 6,5 %.

PROIZVODNJA

Prema količini proizvodnja u prvom polugodištu bila je u svim radnim jedinicama i OOUR normalna. U odelenju Obuče bila je za 5 % veća od planirane i za 10 % veća od prošlogodišnje, u Poliuretanu za 7 % iznad plana i za 19 % veća od prošlogodišnje, u Gumoplastu za 36 % iznad plana i za 30 % veća od prošlogodišnje dok je u Trbovljama program bio ispunjen samo sa 83 % i proizvodnja bila je jednaka prošlogodišnjoj. Na veću proizvodnju u Gumoplastu uticale su nove investicije, koje su u to vreme već bile uključene u proizvodnju.

Prema vrednosti proizvodnja u OOUR Obuče bila je veća za 19 %, u OOUR PUR za 32 %, u OOUR Gumoplast za 28 posto i u OOUR Trbovlje za 9 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Proizvodnja u prvom polugodištu ove godine bila je u poredjenju sa planiranim troškovima dosta racionalna i bila je ukupno realizovana s 3,7 posto uštede. Ušteta u proizvodnji obuče iznosila je 2,6 %, u proizvodnji PUR 7,6 %, u proizvodnji Gumoplast 7,64 i u Trbovljama 4 %. Pored toga ušteta u Zajedničkim službama iznosila je 1,8 posto u odnosu na predviđene troškove.

Defekti u proizvodnji su ove godine predstavljali 3,2 % ukupne proizvodnje dok je u prošloj godini iznos bio 3,5 %.

Nabavka

Opskrba s materijalom i ove godine prihvatila je već poznata nace-la i vodjena je preko dugogodišnjih dobavljača. Na tržištu u to vreme stalno je bila prisutna tendencija povišenja cena kod svih materijala ali ipak nije bilo iznenadnih skokova kao u prošlim godinama. Najviše su porasle cene furniturama, pomoćnom materijalu i hemijskim materijalima ali treba znati, da su cene tim materijalima bitno porasle već krajem prošle godine i da smo morali naše stalne cene povećati odmah u početku ove godine, koje smo već ukalkulisali u vlastitu cenu ali nismo mogli menjati cenu prodajnim proizvodima, jer su prodajni ugovori već bili na snazi.

U poredjenju sa stalnim cenama ipak smo kod nabavnih cena postigli pozitivni bilans, koji je sa svakim mesecom opadao i što pokazuje, da su nabavne cene bile u stalnom porastu. Pozitivni bilans za februar iznosio je još 5,7 % dok je krajem polugodišta bio samo 3,3 %.

Uvoz sirovina i materijala kretao se u obimu prošle godine uprkos tome, da je zbog povećane proizvodnje poliuretana i plastike bilo potrebno više sirovina za te proizvode. Do kraja maja uvoz je bio dosta normalan ali su velike poteškoće prouzrokovala ograničenja uvoza i došlo je do smetnji, koje će nas pratiti i ubuduće.

U poredjenju s prošlom godinom osetan je porast zaliha materijala. Prosečno su zalihe u celini više za 32 %, od toga najviše u skladištu donje kože i to za 72 % a kod hemijskog materijala za 77 %. Dok možemo stanje kod hemijskih materijala opravdati većom proizvodnjom, to ne možemo tvrditi za donju kožu a naročito, kad znamo, da su djonovi pretežno vlastite proizvodnje.

Prodaja

Za prodaju svih proizvoda naše radne organizacije brine se OOUR MREŽA, koja je prema obimu prodaje ispunila svoje obaveze i premašila u celini prošlogodišnju prodaju za 32,6 %. Pored prodaje vlastitih proizvoda ova OOUR vrši nabavku i prodaju robe naših kooperanata delimično u smislu prave kooperacije time, da proizvodnja kod kooperanata ide prema našoj proizvodnoj zamisli a deške nabavke robe, koja dopunjuje vlastitu prolimično u smislu dopunizvodnju.

Najjači prodajni kapacitet je još uvek vlastita prodajna mreža sa 118 prodavaonica, koja je izvršila 47 % celokupnog obima prodaje, dok je prošle godine taj procenat iznosio 52 %. Prema vrednosti prodaja se od prošlogodišnje povećala za 22 %.

Izvoz u zapadne zemlje u celokupnoj prodaji iznosio je 9 % a u istočne zemlje 17 % ili ukupno 26 %, dok je u prošloj godini taj procenat za zapadne zemlje bio 8 a za istočne 15 ili ukupno 23 % od ukupne realizacije izračunato sve u dinarskoj vrednosti.

Prema istoj vrednosti izvoz u zapadne zemlje povećao se za 52 %, u istočne za 57 % ili u proseku za 56 %. Prema deviznoj vrednosti izvoz se povećao za 42 %, od toga u zapadne zemlje za 12 % i u istočne za 56 %. Po količini izvoz se povećao u parima za 15 % i to na zapad za 6 % a na iztok za 21 %.

Od ukupne prodaje bilo je PUR proizvoda u visini 7 % (prošle god. 7 %), prodaje Gumoplasta 3 % (prošle god. 4 %) a prodaja obuče na domaćem tržištu drugim mušterijama 5 % (prošle god. 3 %). Prema vrednosti prodaja PUR povećala se za 37 %, prodaja Gumoplasta se smanjila za 1 % a prodaja obuče se povećala za 92 %.

Ostali deo prodaje predstavljaju servisne usluge u izvozu te prodaja materijala i otpada-

ka što pretstavlja realizaciju Zajedničkih službi. U celokupnoj strukturi realizacije taj procenat iznosio je ove godine 12 % a prošle 11 %.

Zalihe trgovačke robe u poredjenju kretale su se u proseku sa prošlogodišnjima ali su se krajem juna povećale za 4 % odnosno samo u trgovačkoj mreži prema nabavnim cenama za 10 odstotaka. Zbog povećane prodaje stanje zaliha popravilo se za 20 %. Reklamacije kupaca u prošloj godini iznosile su 1,17 % od ukupne prodaje dok su se u ovoj godini smanjile na 1,02 %.

U vezi prodaje u vlastitoj trgovačkoj mreži proizlazi, da prodavaonice I. kategorije prodaju 65 %, prodavaonice II. kategorije 18 %, III. kategorije 16 % a prodavaonice IV. kategorije samo 1 % sitne prodaje. Najbolji uspeh postigle su prodavaonice:

Zagreb I., Beograd II., Rijeka I., Beograd I. i Ljubljana III. Najbolju promenu zaliha postigle su prodavaonice: Celje II., Novi Sad II., Dubrovnik, Celje I. i Split.

FINANSIJSKI REZULTAT

Na finansijski rezultat u našoj organizaciji udruženog rada pre svega utiču četiri faktora. Svaka OOUR neposredno utiče na ove rezultate sniženjem vlastitih cena ili drugačije rečeno, uštedom na troškovima. Drugi izvor dohotka jesu razlike između stalnih i nabavnih cena materijala koje se ostvaruju na nivou organizacije i koje prema odredbama samoupravnog dogovora obračunavaju OOUR.

Treći izvor su postignuti rezultati kod prodaje roba i kao četvrti utiču još i vanredni dohoci ili izdaci, koji u ovom slučaju bitno poboljšavaju ili oslabljuju rezultate zbog neprekidnih povećanja ili smanjivanja cena.

Za razlike odnosno uštete u proizvodnji već smo zaključili, da su na ove rezultate uti-

nast. na sled. strani

Poslovni rezultati ...

nastavak

cali pozitivno i kretale su se procentima u visini 3,7%. Istim putem ostvarili smo pozitivne razlike kod nabave materijala u visini od 3,3% od ukupno utrošenog materijala ali smo manji učinak postigli u prodajnim razlikama u vezi čega smo već zaključili, da je uzrok u tome, što nismo mogli vlastitih prodajnih cena podići razmerno sa porastom cena materijala i drugih troškova. Pomenute razlike u prošloj godini iznosile su posle pokrivanja prodajnih troškova i zakonima ugovorenih obaveza još 9,6% ali su ove godine opale na svega 3,8%.

Negativni uticaj na finansijski rezultat možemo uočiti i u prekoračenju vanrednih izdataka nad vanrednim dohodcima, koji su u prošloj godini dosta pokrivali zbog prilično jednakih povišenja i sniženja cena u prodaju ove godine povišenja praktično nije bilo i još smo krajem juna snizili prodajne cene u odnosu na zalihe za 5% ispod nabavnih cena odnosno na prodaju u prodavaonicama za 3,4%.

Najviše su se pozitivne razlike snizile u prodaji proizvoda Gumoplastike i to za preko četiri puta, za polovinu se smanjio učinak u prodaji proizvoda PUR, na istom nivou su razlike ostale kod prodaje obuće ostalim domaćim partnerima dok su se kod izvoza u zapadne i istočne zemlje razlike poboljšale toliko, da je gubitak u procentima smanjen za polovinu kod zapadnih zemalja a kod istočnih minimalno pozitivan. Za 2% smanjila se pozitivna razlika kod prodaje u vlastitim prodavaonicama dok su se poslovni troškovi u prodajnoj mreži povećali za 29%, dakle više kao prodaja sama iako bi se teorijski morali povećati manje od obima poslovanja.

Prosečni lični dohodak iznosio je u prvom polugodištu u proizvod-

noj delatnosti 3.123 din a u prodajnoj mreži 3.409 din mesečno. U poredjenju sa prošlom godinom dohoci su se u proizvodnji povećali za 25,2% a u trgovini za 23,7%.

U vidu zakonskih i ugovornih obaveza uporedjivanje sa prošlom godinom nije moguće u celini jer prilikom izrade polugodišnjeg bilansa još nisu bile poznate u celini i zbog toga nisu ni došle u obzir, dok su ove godine obradjene u celini.

Moguće je samo uporedjenje sa ugovornim obavezama koje su porasle za 12% dok se zakonske obaveze pokazuju u visini porasta za 26% ali pretežnim delom na račun povećanog stanbenog doprinosa od 6 na 8%.

Zbog svega gore pomenutog ostatak dohotka u poredjenju sa prošlom godinom smanjio se za 39%. Promenio se

deobni odnos izmedju sredstava za lične dohotke i ostatka dohotka koji ove godine iznosi 78% za lične i 22% za ulaganja dok je u prošloj godini taj iznos bio 68:32. Likvidnost preduzeća u poredjenju sa prošlom godinom pogoršala se. Delimično su tome uzrok veće zalihe materijala i to za 32%, zalihe nedovršene proizvodnje za 70% a proizvodi celokupno za 4%. Najjači uticaj izražen je u povećanim potraživanjima do kupaca koja su porasla za 47% i zbog toga su i porasle obaveze do dobavljača i to za 41%.

ZAKLJUČAK

Zbog zaoštavanja poslovnih uslova, koji su već uticali na rezultate u prvom polugodištu i još će jače uticati u drugom, moraćemo ubuduće usmeriti sva naša ukupna zalaganja u brže rešavanje unutrašnjih problema, mobilisati sve rezerve i u celini upoznati, da može samo uspešan rad ostvariti zadovoljavajuće rezultate.

MARIBOR — Robna kuća obuće

»PEKO« robna kuća obuće u Mariboru već je predata svojoj nameni. Od 9. avgusta nadalje svakog dana ponudu naše obuće razgleda nekoliko hiljada mariborskih potrošača kao i potrošača iz drugih gradova istočne Slovenije a i iz susedne Avstrije. A što privlači mnoštvo potrošača u robnu kuću?

Da ispratimo našeg potrošača od ulaza u robnu kuću sve do drugog sprata. Ulaz sastavlja glavni i dva sporedna izloga. Ovaj je prostor pokriven i pristupan potrošaču i kad kuća nije otvorena. Potrošač može ovde razgledati izloženu obuću a može se prostorija koristiti i za prodaju »na ulici« a to je van prodajnog prostora. Ovakva se prodaja obavlja na pokrivenih kolicama, u pretškolskoj sezoni sa prodajom fiskulturnih patika, u letnoj sezoni različitih natikača i druge jeftinije obuće, koja

se prodaje u većim količinama.

U prizemlju smo u prvim danima prodaje organizovali prodaju muške i ženske obuće naše proizvodnje te dečije obuće Ciciban iz Mirna kod Nove Gorice. Pristupačne cene a i radoznalost u prvim danima privukli su mnoštvo naroda, koji je kupovao, razgledavao i komentarisao uz prvu posetu robnoj kući. Prvog dana prodato je 637 pari obuće u vrednosti od 102.899,75 dinarjev. Pored uzoraka u dečijem odeljenju mogu se nabaviti baby patike, dečija, momačka i devojačka obuća i ako detetu još nisu potrebne cipele, mama i tata mogu kupiti drvenu igračku Cicibana iz Mirna. Igračke su u vidu vozova, ladjica ili slično što se može vrlo lako rasklopiti i dete može to opet lako sastaviti. Pošto je sada na tržištu prava pretškolska groznica kupov-

anja koristimo to i u našoj robnoj kući gde se mogu nabaviti školske torbe, fiskulturne i tenis patike kao i kućne udobnije patike svih vrsta.

Lift još ne radi i moraćemo se popeti stepenicama na prvi sprat. Tu je odeljenje za pretstavnicu nežnog pola. Ponuda cipela izložena na oglednim stalcima, kojih ima toliko, da su na njima izloženi svi uzorci obuće, koja je u svim potrebnim brojevima na lageru u robnoj kući. Kao primer: uzorak, koji raspolaže čitavim asortimanom nalazi se na stalku sa brojem 36, sledeći na stalku sa brojem 37 i tako prema veličini.

Svaki stalak označen je vidno sa brojem, koji odgovara veličini cipela, koje su na njemu izložene. Potrošačica mora samo potražiti stalak sa njoj odgovarajućim brojem i posle može samo da bira. Naročito je važno u taktici prodaje, da prodavač pristupi potrošaču u pravom momentu, ne suviše rano jer kupac još nema pregleda nad izloženom obom a ne suviše kasno, kada je kupcu već sve dosadilo i samo još očekuje savet prodavača, jer se sam ne može odlučiti. Prodavač nije više samo donosioc nekoliko pari cipela, što zavisi od njegovog raspoloženja, nego u prvom redu savetodavac od kojeg u mnogome zavisi uspeh prodaje.

Na drugom spratu pored cipela nalazi se još i boutique kožne galanterije, kaputa, sakoa, kožnih tašni, kaiševa a ubuduće i rukavica i slično. Ukratko, tu se prodaju samo kožni proizvodi i ovo odeljenje možemo nazvati kožni boutique.

Pospremimo muškarce na drugi sprat, gde je prodaja organizovana na isti način kao u ženskom odeljenju. Jasno je, da su ovde na raspolaganje veći brojevi — od 39 pa do 46. Muškarci mogu ovde kupiti pored obuće još i kožni kaput, ataše, tašnu, malu ručnu tašnu ili kaiš. Ako neko poželi kafu, može je dobiti na drugom spratu u bistrou Toblačne tovarne iz Ljubljane.

U svim prodajnim prostorijama namešteni su zvučnici preko kojih kupci se obaveštavaju o prodajnim programima ili se emituje glasba. A novitetima u robnoj kući obučiće stanovnike Maribora i okoline obaveštavaju Radio Maribor, list Mariborski večer, diapozitivi u kino Maribor, tako da i već sama radoznalost ako ne potreba po kupovini može privući potrošače u robnu kuću.

Ovako izgleda u prvom robnoj kući obučiće. Prodajni rezultati prvih dana vrlo su povoljni i jasno je, da ćemo se morati pobrinuti, da u ovoj kući pružamo uvek nešto novo.

Francka Bergant

Zaključci

12. sednice radničkog saveta OOUR Prodajna organizacija MREŽA od 10. 7. 1975 godine.

1. Podnet je izveštaj o izvršavanju zaključaka 11. sednice radničkog saveta OOUR MREŽA.

2. U vezi zaključka, da su izjave o saglasnosti s pravima i dužnostima iz samoupravnog dogovora o raspodeli dohotka, deo bi sredstava za lične dohotke, o nadoknadi i primanjima OOUR potpisali više od 2/3 zaposlenih radnika u OOUR Mreža, pomenuti dogovor stupa na snagu sa 1. 7. 1975 godine.

3. Odobren je prenos celokupnog ostatka sredstava za kupovinu stanova u društvenoj izgradnji u iznosu od 105.169,14 din u sredstva za individualno gradjenje.

4. Podneta je informacije o poduzetim merama u cilju stabilizacije u radnoj organizaciji PEKO.

5. Posle ponovog razmatranja 4. tačke 11. sednice radničkog saveta usvojen je predlog podele u visini od 15% za prvu polugodište 1975.

6. Regres za ishranu za vreme rada zaposlenima u prodajnoj mreži priznaje se u visini od po 200 din mesečno i izračunava se za dane u kojima su bili na poslu i to sa stupanjem na snagu od 1. 7. 1975 god.

**Pišite
za naše
novine!**

hiši obutve v MARIBORU

gi svetovalec, od njegovega vpliva bo v veliki meri odvisna prodaja.

V I. nadstropju pa ni samo čevljev. Tu se v boutiqueu prodaja še usnjene torbice, pasovi, kase, rokavice in še kaj. Skratka, tu se prodajajo samo usnjeni izdelki in ta boutique se lahko imenuje kar usnjeni boutique.

Moške smo spremljali še naprej v II. nadstropje, kjer je prodaja čevljev organizirana na isti način, kot v ženskem oddelku; seveda so na sto-

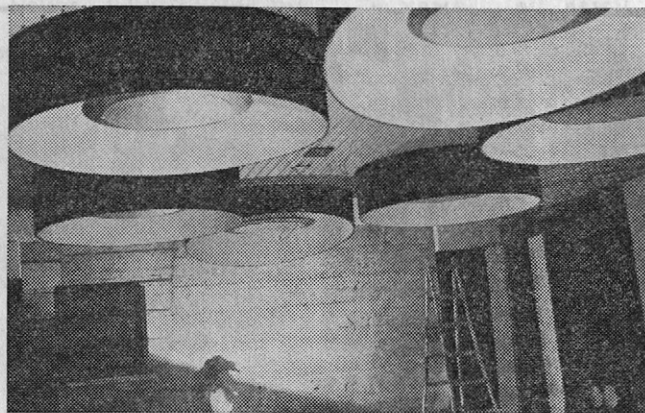
jalih velikostne številke malo večje, od 39 do 46. Tudi moški si bodo tu lahko kupili usnjen jopič, ataše torbico, malo ročno torbico, pas. Če si bodo zaželeli kave, pa si jo lahko tako on kot ona privoščita v II. nadstropju, kjer je bistro Tobačne tovarne iz Ljubljane.

Vsi prodajni prostori so ozvočeni, tako da se lahko opozarja kupce na posebnosti prodajnega programa, ali pa jih med nakupovanjem spremlja prijetn glasba. O novo-

stih v Peko hiši obutve pa obvešča prebivalce Maribora in okolice Radio Maribor, Mariborski večer, diapozitivi v Kino Maribor, tako da mora že sama radovednost po tem, kaj je novega, privabiti ljudi v hišo.

Tako je v naši prvi hiši obutve. Prodajni rezultati v prvih dneh prodaje so ugodni, seveda pa moramo poskrbeti, da se bo v tej hiši dogajalo vedno kaj novega, kaj svežega za potrošnike.

Francka Bergant

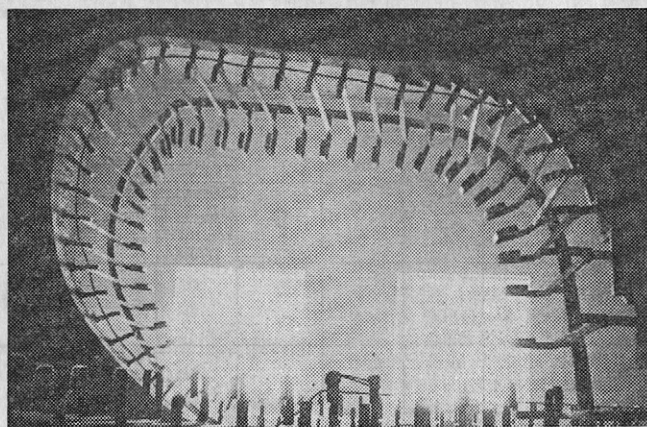
Montaža svetilk

I. nadstropje — salon ženske obutve

V okviru Suštarske nedelje je tudi razstava čevljev PEKO

Detajl stopnišča

Dopisujte v naš časopis!

DOM ŠOLSkih CENTROV
NOVA GORICA

IZREKA

pohvalo

LENEC (19)

MIKULETIČ ANTONIJI

za pravo delo šolskih centrov
in hribovsko pomoč pri učencih
in profesorih.

Lep primer za vzgled

Nagradna križanka

ZNAMENITI ROMAN RUSKEGA PISATELJA IVANA GONČAROVA				OBVAJLA-NJE, PRE-NOVITEV	IGRA S SREČKAMI	EDVARD-OKRAJŠANO	TERAN OLGA	SIMFONIČNA PESNITEV RIMSKEGA-KORSAKOVA	GONIČ VOLOV	OMICA, BABICA	ODRIV Z NOGAMI	FR. FILM. KOMIK (JACQUES)	
OPLETANJE, OPLETAVA HOJA													
ŽENSKA, KI DOŽIVI BRODOLOM													
365 DNI							ANG. PESNIK THOMAS STERNS GROBO DO-MAČE SUKNO	E					
OSEBNI ZAJMEK						LUKA V IZRAELU-ANKA				KAVČIČ IVANA			
VLOMITEV						TELIČEK	A			DIJAK			
											ODKLON SVETLOBNIH ŽARKOV	DOMAČA PERNATA ŽIVAL	
DOPISUJ V ČEVLJARJA	ČLOVEK, KI POSTAVI REKORD	ČRTA, KI VEŽE KRAJE Z ENAKO TOPLOTO	SABLJARKI PODOBEN ČRNO-BEL PTIC	KLJIČNO ZRNCE, TROS	EDEN OD DVEH RAZPOLOVLJENIH DELOV „PEKO“	TRENJE				FINSKA (TURKU)	ČARNOST, MIK MOŠKO IME		
REBRASTA TKANINA			P		KRAJ V ZASAVJU Z NAŠIM OBRATOM				ENDCELIČNA PRAŽIVAL REKA PRI MOSKVI			B	
STAROGRŠKI PISEC BASNI		Z		P	OKRAS V OBLIKU JAJCA VALJAVEC IVANKA								
STAR PRIPOMOČEK PREDIC						POLONCA AHAIČ DREVORED		HUDA ČREVESNA BOLEZEN ILOVNA JAMA	ANGL. FILM. IGRALEC (MICHEL)				
ŽLEBOVI PRI SODIH ZA DNO					PESEM, KI HVALI KOKOŠ					SRBSKO M. IME ITAL. MESTO V TERAMU		A	LESEHA POSODA
REDITEV					SEVERNO-NEMŠKA LUKA IME PUBLICI-STA VIDMARJA		JUG. LJUD. ARMADA KOLIČEK, KIJ		ANI NOVAK PRAĐČE SEMITOV			CVETKA ŠKAPER TVOR, BULA	
TEK ČEZ ... IN STRN				PRIHA. PRŠNA KOPEL KEM. ZNAK ZA TELUR		VDOR DELA Ž EBENOVINO NEVENKA SIMONIČ					OGOREK	CVETANA GREGORIČ	
RADIJSKO ODDAJANJE		M					NEDELAV-NOST INERTNOST		R				
VOZILO NA RAKETNI POČON					ČEBELJA TVORBA		JEDVAK S KEMICNIMI SREDSTVI						

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

Vodoravno: KRITIAS, OST, RITIZNOJCAN, EN, BAT, AIDA, MORA, STIL, KOLEKTIV PEKO, LOPAR, NANOS, ANTIKA, EDIKT, ARAGO, ŠKIS, TD, TILDA, RAKAR, BIL, NIT, ČLOVEKA, KASA, EMU, IHTA, APANAŽA, OČANEC, DENUNCIANT, VENE, TANATOS, IR, TOPOT, JR, IVANA, TIMES, KOROTAN, RAVAN, ULICA, OPOROKA.

Dobili smo 79 rešitev križanke. Žrebala je Jerala Marija — naša nova sodelavka v pravni službi:

80 din — Vili Globočnik, orodjarna

60 din — Stopar Irena, gumarna

40 din — Mikolič Boris, prodaja

20 din — Nika Perko, laboratorij

20 din — Klemenc Jolanda, finančni sektor

Rešitve današnje križanke pošljite do 20 septembra.

Uredništvo

Zahvale

Ob boleči izgubi naše drage mame Marije Zupan, se vsem, ki so sočustvovali z nami, darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti, iskreno zahvaljujemo.

Hčerka Mira in sin Stanko z družinama

Ob smrti očeta se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz oddelka 512 za venec in vsem, ki so mi izrazili sožalje.

Marija Lukanc

Za darilo in tople besede ob odhodu, se vsem iskreno zahvaljujem.

Lenčka Polajnar

Ob odhodu v pokoj se najljepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem šivalnice 512 za lepo spominsko darilo in želim njim, kakor tudi celotnemu kolektivu, še veliko delovnih uspehov.

Katarina Perko

Ob izgubi dragega očka Karla Struklja se iskreno zahvaljem vsem, ki so sočustvovali z nami, sodelavcem hvala za podarjeni venec in cvetje, posebej pa se zahvaljujem vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vida Rozman

Za večkratno denarno pomoč hčerki Zvonki, se osnovni organizaciji sindikata najlepše zahvaljujem.

Škaper Silva

Za sladokusce

Naši gozdovi so oživel. S prvim svitom so gobarji že v gozdu. Gotovo bo zamikalo tudi vas, da se boste podali (če se seveda že niste) na lov za gobami. Poskusite!

Seveda morate gobe dobro poznati. Ne trgajte, še manj

pa pripravljajte gobe, ki jih zares dobro ne poznate. Ne sreča je lahko hitro tu.

Kako pa pripravimo gobe:

Pražene gobe

Potrebujemo 1/2 kg gob, 6 dekagramov maščobe, manjšo čebulo, sol, poper, 2-3 stroke česna in sesekljeni peteršilj.

Gobe očistimo, na hitro operemo in narežemo na lističe ali kocke. Na maščobi zarumenimo tanko narezano čebulo, pridamo pripravljene gobe, solimo, popramo, pridamo strtega česna in pražimo tako dolgo, da se zmehčajo.

Dušene gobe

Gobe pražimo, kakor prej povedano, tako dolgo, da se izsuši vsa voda, potresemo z žličko moke, popražimo, prilijemo pol žličke kisa in nekaj žlic kisle smetane in če je potrebno, še nekaj juhe ali vode. Ko jed dobro prevre, jo potresemo s seseklanim peteršiljem in ponudimo k govejemu mesu, krompirjevemu pireju ali same s kruhom.

Prvomajski prazniki v Sovjetski zvezi

Tretji dan našega bivanja v Moskvi smo šli na ogled stalne razstave gospodarskih in tehničnih dosežkov Rusije. Razstavni prostor je kompleks 211 ha s 70 paviljoni, kjer je zastopanih vseh 15 zveznih in 20 avtonomnih republik SSSR. Z majhnimi vagončki smo se vozili od enega paviljona do drugega. Nekaj posebnega je bil Mičurinski vrt s plazemičnimi sirijskimi jablani in borovničevimi grmi. Podrobneje smo si ogledali paviljon Kozmós, kjer so v naravni velikosti razstavljene vse makete ruskih sputnikov (od Lajke 1957 do danes). Razstavo imenujejo tudi stalna univerza. Čudoviti vodometi in parki med posameznimi paviljoni so bili za vnete filmarje prava poslastica.

Ob povratku v mesto smo se peljali skozi zmagovalna vrata, zgrajena po zmagi in prihodov Rusov iz Pariza, mimo 533 m visokega televizijskega stolpa, največjega na svetu. Na višini 350 m ima kavarno. Popoldan smo šli na ogled Panorama muzeja — Borodinska bitka. Lepo je prikazana bitka med Rusi pod poveljstvom maršala Kutuzova in Francozi z Napoleonom na čelu pri vasi Borodin približno 100 km od Moskve.

Ta večer smo imeli še priložnost obiskati veliko Moskovsko gledališče — Bolšoj teater. Veličasten vhod v gledališče z osmimi stebri in nad njimi Apolon — zaščitnik glasbe. Notranjost gledališča je zelo razkošna in sprejme 2000 gostov. Do zadnjega kotička je bilo vse zasedeno, pretežno so na predstavi turisti, nam je dejal naš vodič.

Vsi smo uživali ob baletni predstavi Zizel in ubranem

orkestru. Po končani predstavi, ki je kar prehitro minila, smo se z avtobusom vrnili v naš hotel, kjer smo v restavraciji ob prigrizku in vodki, uradno zaključili naše bivanje v Rusiji.

Vsi smo bili istega mnenja, da smo se obogatili in da nam bodo ostali nepozabni spomini.

Ta večer sta nam vodiča podajala še druge znamenitosti Moskve. Poleg Bolšoj teatra je še 40 drugih gledališč, veliko muzejev, lepih trgov, čudovitih fasad, spomenikov in parkov...

Vsako desetletje, stoletje ima svojo zgodovinsko zapuščino in Rusi pravijo »Moskva ni bila zgrajena en dan«. Vse to potrjuje velik obisk gostov iz vseh delov sveta. Naslednje dopoldne smo si v veleblagovnici GUM še kupili razne spominke in vodko, da bomo doma ob tej kapljici pripovedovali o turistični Meki. Šli smo tudi v trgovino za inozemce Beriozko, kjer pa se lahko kupi le za konvertibilno valuto. Nato smo ob urejanju prtljage iz hotelskih sob še zadnjič gledali pisano in slikovito Moskvo s pozlačeni kupolami.

Dopoldne smo se zopet srečali z našimi Azijci. Njihovo pripovedovanje nas je navduševalo in mislim, da se je že marsikateri odločil tudi za to relacijo v bližnji prihodnosti. Vsi skupaj smo se odpeljali iz avtobusa na največje moskovsko letališče za inozemski promet Šeremetijevo. Poslovili smo se od naših vodičev in naše letalo je poletelo iz Moskve preko Kijeva in Madžarske v domovino.

Lepo je bilo, vendar je doma najlepše je vzkliknila najmlajša potnica, ko smo pristali na Brniškem letališču.

Maribor I.: Kovač Majda; Maribor II.: Vuković Darija; Ptuj: Brodnjak Jože, Pavlinič Terezija, Veselič Marija; Prevalje: Kovač Viktor; Kočevje: Košir Alenka; Kranj III.: Bitenc Sonja; Karlovac I.: Žgela Zlatko; Osijek: Dušak Biserka, Gol Robert; Reka I.: Nakić Milka; Split: Bratim Anka; Beograd II.: Miljković Zoran, Jovanović Slobodan; Kragujevac: Stanković Miroslav; Beograd III.: Isačević Branka; Novi Sad II.: Šereš Eržebet; Sombor: Parčetić Ana; Srem Mitrovica: Sedlarevič Branko; Subotica: Vojvodić Živko, Elek Marija, Vuković Ivan; Vrsac: Dragičević Snežana; Zaječar: Ristić Živorad; Čačak: Kolaković Mladimir; Smederevo: Petrović Svetlana; Niš III.: Ljubić Mara; Zrenjanin: Pesović Ivanka; Sarajevo: Hadžihasanović Hilmija; Tuzla: Grgić Jaka;

Odšli

IZ TOVARNE:

Sporzumno prenehanje dela: Bitežnik Stanislav, Kopač Marijan, Mežek Jožefa,

Kijanović Miladin, Januš Janko, Cmrečnjak Mirjan, Krpič Veronika, Papler Sonja;

Odpoved delavca: Polajnar Helena, Ježek Zdenka, Drinovc Lidija, Perne Jože; Samovoljno prenehanje dela: Mujagić Fiza, Mlinarič Ana, Brozović Nikola, Jerenka Janez, Lohaj Šhaip, Čakarevič Golub, Stritar Frančiška;

V JLA: Horvat Zlatko; Po sili zakona: Lončarevič Šefkija; Prenehanje po upokojitvi: Rozman Janko; Prenehanje v poskusnem roku: Zorc Alojzija;

IZ PRODAJNE MREŽE:

Kranj I.: Stražišar Blanka, Strnad Slavko; Ljubljana II.: Plavčak Tončka; Maribor I.: Urbančič Irena; Maribor II.: Štandeker Marija; Nova Gorica: Bat Damijan; Skofja Loka: Jesenovec Stanko; Reka I.: Aloisio Claudette; Zagreb I.: Azemi Azem, Mesič Mate; Beograd III.: Hadi Mihailović Ratko; Srem. Mitrovica: Tanasić Slobodan; Subotica: Teplicki Sandor;

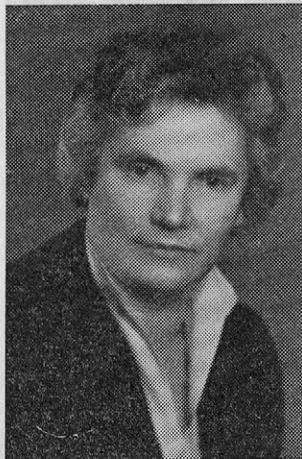
Naši jubilanti

Pred kratkim je praznovala 50 letnico življenja **MILENA ŠUŠTAR**, naša sodelavka v menzi.

Milena je po osvoboditvi naše domovine prišla v Tržič in se zaposlila v tovarni usnja RUNO, kjer je skrbela za prehrano delavcev.

Po priključitvi RUNA k PEKU je nadaljevala delo v tovarniški menzi, sedaj pa v PUR-u, kjer deli malice dopoldne in popoldne.

Svoj prosti čas posveča sinu in ureditvi doma. V kratkem bo postala tudi šofer. Naše najlepše želje. Sodelavci

Marija Faganel

V zasluženem pokoju je pretekli mesec praznovala svojo 60 letnico tovarišica **MARIJA FAGANEL**. Upokojena pred dvanajstimi leti se še vedno rada spominja tistih časov, ki jih je preživela v našem delovnem kolektivu. Povojna obnova tovarn, udarniška tekmovanje, borbe za izpolnitev planov in priporitev prehodnih zastav so bili takrat simboli tovarniškega življenja. Le-te je ona, kot hči tovarniške delavke znala še kako ceniti. Na delovnih dolžnostih personalnega referenta, vodja obračuna osebnih dohodkov in tajnika družbenopolitičnih organizacij je s svojim znanjem, pridobljeno prakso, predvsem pa s čutom do delovnega človeka veliko pripomogla k takratnemu razvoju, predvsem pa rezultatom podjetja.

Ob ubjileju ji v imenu delovne skupnosti želimo še veliko zdravlja, dolgega in lepega življenjskega večera.

Novosti na policah tržiške knjiž.

Ivo ZORMAN:
ROSNI ZALIV

Leta 1972 je Zorman izdal krajši roman V SEDEMNAJSTEM. V njem je v vrsti svojih literarnih prizadevanj prvkrat prikazal probleme srednješolske mladine. Tako srednjivko prinaša tudi ROSNI ZALIV.

Glavna junakinja zgodbe je Reli, šestnajstletnica, ki se iz dolgočasne vsakdanjosti zateka v svoj izsanjani Rosni zaliv. Brezbarvna vsakdanjost je zanj šola, še v večji meri pa domače okolje, predvsem pridigarški ton očetovih naukov in zgledov iz neke odmaknjene preteklosti. Tu so korenine vseh zapletljivost, pa tudi usodnih zapletov. Relin oče je zid, ki se ga ne da preplezati in ne obiti. Oče hoče Reli tako, kakršno si je domislil po svojih nespremenljivih vzgojnih principih. Njegova načela pa Reli težko usklajuje z življenjsko konkretnostjo.

Spoznanja, ki so jih prinesle ene same počitnice ob morju, popeljejo Reli iz otroštva v odraslost. Novo življenjsko stanje pa je povezano z razočaranjem, s streznitvijo in spoznanjem, da je »Rosni zaliv v resnici pust in mrzel in neprizajen in da si je topli pesek v njem samo izsanjal«.

Morris L. WEST:
**POLETJE RDEČEGA
VOLKA**

Roman POLETJE RDEČEGA VOLKA se dogaja na obalah Škotske, kamor se zateče pisatelj, ki trpi za depresijo in bi se rad znebil civilizacijskih tegob. Pisatelj ne sluti, da se bo tudi na zakonitih, odmirajočih Hebridih zapletel v preprosto stvano, vendar trpežno mrežo, v vzorec ljubezni in sovraštva, ponosa in usmiljenja. In tako se tudi tukaj, na tem nenavadnem prizorišču, sredi vresja, šotišč in črne barjanske vode, ali na širnih površinah oceana okoli otokov zapletajo in razpletajo človeške zgodbe junštva in strahopetnosti, ambicij in odpovedi, ljubezni in sovraštva.

Victoria LINCOLN:
CHARLES DICKENS

Življenje angleškega pisatelja Charlesa Dickensa je kakor nalašč primerno za literarno obdelavo.

Vse govori za to: doba, v kateri je živel, kraj, v katerem se je gibal, poklic, s katerim se je ukvarjal, družba, katere del je bil, pisateljsko poslanstvo, kateremu se je posvečal...

Ameriška pisateljica Victoria Lincoln je s tehniko zapovrstnega nizanja epizod iz Dickensonovega življenja dosegla predvsem po zaslugi posrečeno izbranega medija zelo zanimivo in branja vredno besedilo, nekakšen razširjen, poljudno napisan življenjepis.

Prišli

PRIŠLI V TOVARNO:

V izdelavo zg. delov 550: Gostej Dušanka, Skaza Milana, Hohkraut Nada, Kuder Anica;

V izdelavo zg. delov 512: Aljančič Viktor, Mahne Vesna, Horvat Sabina, Barber Marjeta, Ferencek Elizabeta, Liška Marija, Volaj Breda;

V izdelavo zg. delov 511: Gosar Darka, Brovč Milan; V montažni oddelek 520: Laibach Sonja, Zorc Alojzija;

V montažni oddelek 521: Mali Majda, Teran Andrej, Soklič Marija;

V montažni oddelek 523: Gričar Jože, Bohinec Anica; V elektro delavnico: Teran Valentin;

V Poliuretani: Šević Žarko, Ristić Jovo, ePić Ivica, Mušinić Mirsad, Marković Ivan, Gregurec Katarina, Ilić Boro, Šmrković Igal, Papež Jože, Kolert Slavko, Mulalić Hidaet, Vujičić Radmil, Biberovič Ramo, Koren Jože, Šmrko-

vič Redžep, Cosović Adžija, Lukić Lazar, Nestić Franjo, Četković Rumica, Prozorac Idriz, Radulović Rade, Oručević Fadil, Pljakić Mileva;

V plastiko: Vrborac Radomir, Trplan Jože;

V finančni sektor: Klemenc Jolanda, Praprotnik Marija;

V splošni sektor: Jerman Neva, Cotelj Marija, Cerkovnik Metka, Kokalj Irma, Studen Vinko, Jerala Marija, Makarov Boža, Jenkole Sonja Golubović Rahmana, Slišković Ivka, Babič Leopold;

V orodjarno: Kristan Drago, Zorc Ignac;

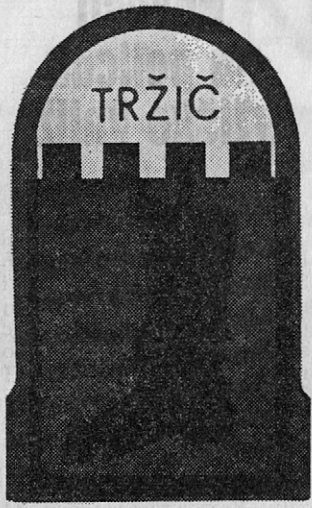
V nabavni sektor: Kaštrun Šimon;

V prodajni sektor: Leban Jože;

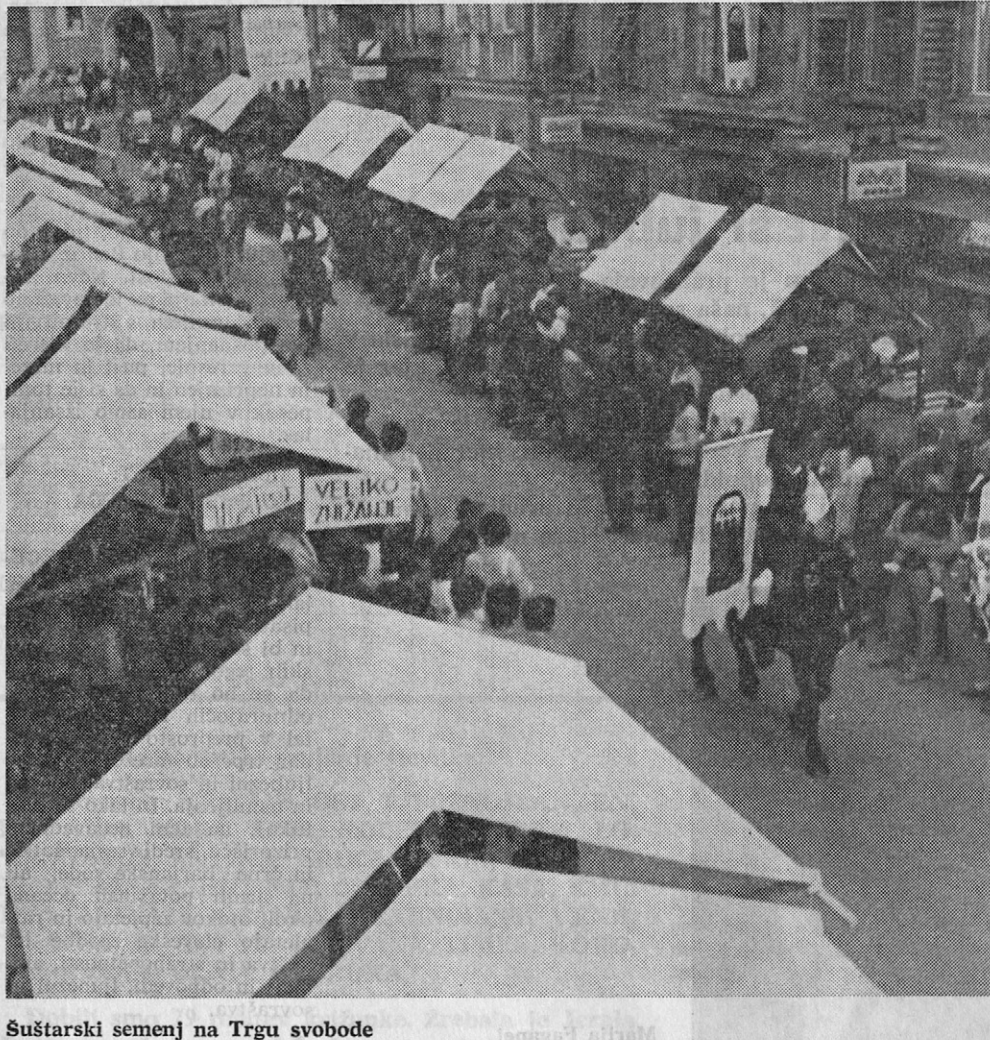
V PRODAJNO MREŽO:

Ajdovščina: Poljšak Milena; Kranj I.: Mraz Edvard; Ljubljana I.: Zakotnik Marta; Ljubljana II.: Premru Mojca; Ljubljana III.: Piškur Marija; Ljubljana IV.: Černec Ivica; Ljubljana V.: Penezić Marija, Černec Janja; Ljutomer: Golob Miran, Šinkovec Milan; Laško: Jančič Milena;

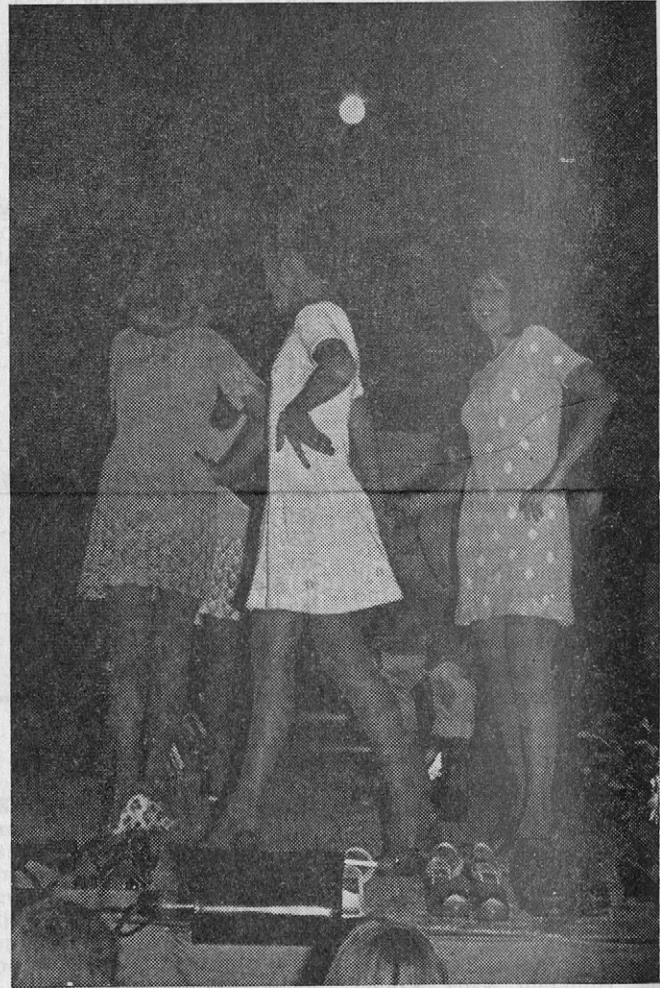

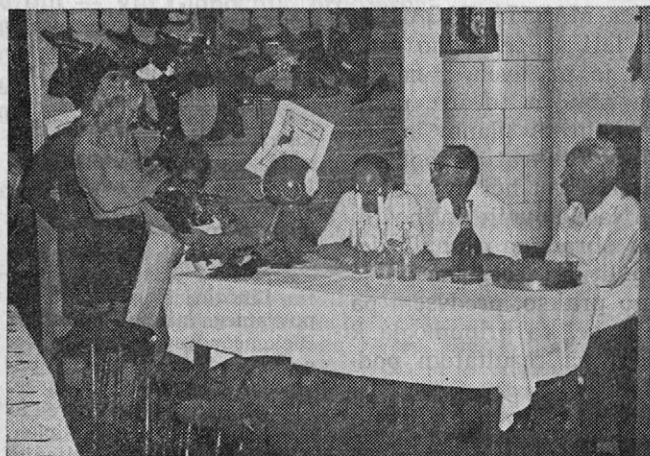
tradicionalna šuštarska nedelja

Šuštarški semenj na Trgu svobode

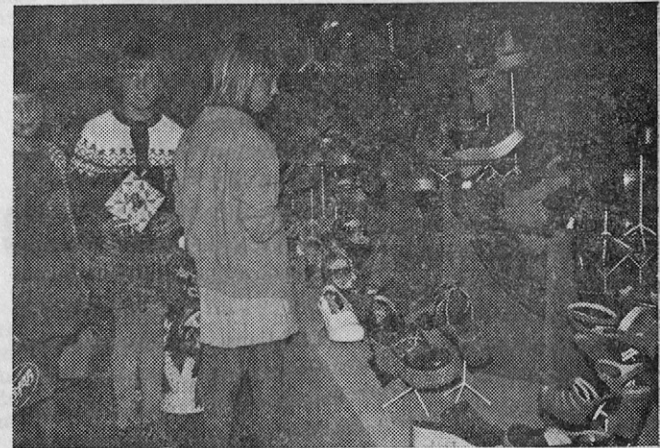
Modna revija v okviru šuštarške nedelje

Izpit po starem običaju — komisija ocenjuje izdelek

Peko

**Nasvidenje
na
prireditvah
šuštarske
nedelje**

Mladi obiskovalci na razstavi obutve Peko